
Ellen Trane Nørby (Hovedindlæg)

Endnu en gang tak. Ærede præsident, kære nordiske kollegaer. Jeg vil også gerne have mulighed for at fremlægge redegørelsen for det nordiske sprogsamarbejde. Jeg redegør både for den tværsektorielle satsning på sprog og for opfølgningen på deklARATIONEN om den nordiske sprogpolitik, i daglig tale kaldet sprogdeklARATIONEN.

SprogdeklARATIONEN skal jo bidrage til at understøtte aktuelle nationale tiltag til at fremme de samfunds bærende sprog i Norden. Det betyder, at lovgivning om offentlige forpligtelser og finansiering af tiltag og prioriteringen mellem dem kan variere i de fem nordiske lande, Færøerne, Grønland og Åland. SprogdeklARATIONEN beskriver overordnet de langsigtede sprogpoltiske mål for Nordens samfunds bærende sprog samt fire områder, der skal arbejdes med for at nå målsætningen. De fire områder omfatter hovedsagelig sprogundervisning, parallelsproglighed, flersproglighed og klarsprog.

De nordiske sprognævn danner også et netværk. Det netværk arrangerer konferencer om sprogforståelse, klarsprog og sprogteknologi. I 2014 var temaet den nordiske sprogdeklARATION, og konferencen samlede mange deltagere fra hele Norden. Det parallelsproglige forhold mellem engelsk og de nordiske nationalsprog er også en tematik i sprogdeklARATIONEN. I 2013 præsenterede et nordisk netværk en landerapport om parallelsproglighed ved de nordiske universiteter.

Når det gælder sprogundervisning, fylder dette tema rigtig meget i det nordiske sprogsamarbejde. Nordisk Ministerråd finansierer kurser i og om Nordens samfunds bærende sprog samt kurser i nabosprogsdidaktik for

---

universitetsstuderende, lærerstuderende og lærere i både folkeskolen og på gymnasialt niveau. Der realiseres også et program med sprogkurser hos Nordiske Sprogpiloter og i Norden i Skolen, som er Foreningen Nordens undervisningsportal, og det er alt sammen med til at bidrage til området og til formålet.

De nordiske undervisnings- og kulturministre deler ansvaret for det nordiske sprogsamarbejde. Den målgruppe, som prioriteres i begge sektorer, er børn og unge.

Ministerrådet for uddannelse og forskning prioriterer tiltag, der understøtter den nationale opfølgning af sprogdeklarationen, og som bidrager til at styrke børn og unges gensidige forståelse af dansk, norsk og svensk. Ministerrådet for kultur vil gennem kultursamarbejdet øge interessen og forståelsen for nordiske sprog hos børn og unge. Her spiller litteraturen en helt særlig rolle. Konklusionerne fra de nordiske kulturministres temadrøftelse i maj 2015 om de nordiske public service-mediers kulturpolitiske og samfundsmæssige rolle er også med til at bidrage og til at understøtte Nordens sprog.

Kultursektoren og uddannelsessektoren har i 2014 og 2015 diskuteret det fælles ansvar for sprogområdet i det nordiske samarbejde og set på mulighederne for fælles projekter på tværs af de nordiske lande. Dette har bl.a. resulteret i en fælles finansiering af en nordisk filmportal for nordiske kort- og dokumentarfilm til brug i undervisningen. Dette projekt blev i sin tid foreslået af Nordisk Råd og er nu blevet til virkelighed. Det har også resulteret i et seminar mellem relevante nordiske aktører på sprogområdet, som bidrager til sprogsamarbejdet. Sigtet er at styrke mulighederne for synergier i virksomhederne i Norden.

Kontaktsamarbejdet var en del af det danske formandskabsprogram, og på den lange bane er tanken, at nordisk sprogkoordination skal bidrage til at styrke samspillet mellem de nordiske aktører. Kommunikationsfælleskabet mellem sprogene dansk, norsk og svensk bidrager også til at styrke mobiliteten i Norden. Det gælder både for studerende og i arbejdslivet, og det gælder, hvad enten man har sproget som modersmål, eller man har en

---

god fremmedsprogskompetence i et eller flere af de nordiske sprog.

I flere undersøgelser af gymnasieelevers gensidige forståelse for nabosprogene i Norden er konklusionen, at sprogforståelsen er blevet ringere. Derfor har kultursektoren i 2015 igangsat et pilotstudie, der skal undersøge erfaringer blandt unge, der faktisk har erfaring med at studere eller arbejde i et andet nordisk land. For at lykkes med det nordiske sprogsamarbejde er det vigtigt, at så mange som muligt bidrager og engagerer sig. Kun derigennem kan vi skabe et solidt grundlag for et fortsat fælleskab og samarbejde omkring sprogene i Norden. I den sammenhæng spiller de forskellige støttemuligheder en central rolle. Både Nordplus, Nordisk Ministerråds største uddannelsesprogram, Nordisk kulturfond og Nordbo, Nordisk børne- og ungdomskomiteé prioriterer alle sammen projekter, som på hver sin måde enten bidrager til at styrke nabosprogforståelsen eller viden om Nordens samfunds bærende sprog eller viden om kundskaber inden for den sproglige mangfoldighed i Norden. Nordplus gør det f.eks. hvert år muligt for over 5.000 lærere og elever at besøge skoler eller venskabsklasser i et naboland i Norden.

Jeg glæder mig fremadrettet til at følge det nordiske samarbejde og svare på de spørgsmål, der måtte være fra salen. Tak for ordet.

Tietoja

Puheen numero

234

Laji

Hovedindlæg

Henkilö

[Ellen Trane Nørby](#)

Speaker role

Danmarks Børn, undervisning og ligestillingsminister

Päivämäärä

28.10.15 19:32